

BESLUT
2023-08-23

Dnr: 2023-01990

Klagande

XX

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 28 april 2023

Saken

Avvisad ansökan

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § tredje stycket studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN:s förvaltare, XX, lämnade den 13 mars 2023 in en ansökan om studiemedel i vilken han ansökte om studiebidrag för allmän kurs, gymnasienivå, vid en folkhögskola under tiden den 9 januari – den 9 juni 2023.

CSN begärde en komplettering från NN eftersom ansökan endast var underskriven av hans förvaltare.

CSN beslutade efter det, den 28 april 2023, att avvisa ansökan. Grunden för beslutet var att endast NN:s förvaltare hade skrivit under ansökan. Av skälen till beslutet framgår även följande. Eftersom NN inte har skrivit under och skickat in ansökan med post till CSN måste CSN avvisa ansökan. Om NN fortfarande vill söka studiemedel måste han göra en ny ansökan på "Mina sidor".

XX överklagade beslutet och anförde bland annat följande. Han begär att ansökan ska anses vara komplett utan NN:s underskrift. En person som är satt under förvaltarskap mister det som kallas för rättshandlingsförmåga. Denna överförs på förvaltaren, som i huvudmannens ställe, rättshandlar på dennes vägnar. Att ansöka om olika typer av bidrag är rättshandlingar som huvudmannen således inte har behörighet att göra på egen hand. Uppdraget som han har är att bevaka rätt, förvalta egendom och sörja för person. Det är således förvaltarens ansvar att ansöka om det aktuella bidraget och då ska ansökan anses som komplett med enbart förvaltarens namnteckning. Till överklagandet bifogades ett registerutdrag om ställföreträdarskap, av vilket det framgår att XX förordnats som förvaltare från och med den 20 maj 2021.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet.

Nämnden begärde därefter in ett yttrande från CSN:s rättsavdelning och CSN framförde bland annat följande i yttrandet. Av lagstiftning, förarbeten och praxis går inte att utläsa någon klar gräns mellan vad som ska anses ingå i uppdraget att bevaka rätt respektive sörja för person. Den som får en förvaltare förordnad för sig förlorar i princip rådigheten över det som omfattas av förvaltaruppdraget. Oavsett förvaltaruppdragets utformning kan dock den enskilda i vissa situationer tillerkännas viss självständighet. Att ansöka om studiemedel är inte en sådan situation som huvudmannen äger att självständigt göra, då det enligt 3 kap. 36 § studiestödsförordningen tydligt framgår att förvaltaren ska teckna sitt samtycke på ansökan. CSN anser dock att det av förordningstexten även tydligt framgår att alla som ansöker om studiemedel måste underteckna sin ansökan, även de som har förmyndare eller förvaltare. Är en ansökan inte egenhändigt undertecknad av den som ansöker gäller, så är inte formkravet uppfyllt. I nu aktuellt fall har CSN berett NN tillfälle att inkomma med underskrift. Så har inte skett inom föreskrivna tiden, varför CSN haft fog för att avvisa ansökan då de formella förutsättningarna för att pröva densamma inte varit uppfyllda. Överklagandet ska mot denna bakgrund avslås.

Förvaltaren, XX, har beretts möjlighet att lämna synpunkter på CSN:s yttrande, men han har inte hörts av.

Författningsbestämmelser

I 3 kap. 36 § studiestödsförordningen (2000:655) anges följande. En ansökan ska vara egenhändigt undertecknad av den studerande. Om han eller hon är omyndig eller om förvaltare enligt föräldrabalken har förordnats för honom eller henne, ska förmyndaren eller, om det ingår i uppdraget, förvaltaren ha tecknat samtycke på ansökan. Uppgifterna i ansökan ska lämnas på heder och samvete. En ansökan ska kunna lämnas in till Centrala studiestödsnämnden när som helst under året. Ansökan ska i övrigt göras på det sätt som Centrala studiestödsnämnden bestämmer.

Överklagandenämndens bedömning

NN hade, vid tidpunkten för CSN:s beslut, inte undertecknat ansökan av den 13 mars 2023. Han har inte heller kommit in med en kompletterande underskrift inom utsatt tid. Att ansöka om studiemedel är inte en sådan situation som en förvaltare äger att självständigt göra, då det enligt 3 kap. 36 § studiestödsförordningen tydligt framgår att ansökan ska vara egenhändigt undertecknad av den studerande även för det fall en förvaltare är förordnad. Är en ansökan inte egenhändigt undertecknad av den som ansökan gäller, så är inte formkravet uppfyllt. CSN har därför haft fog för att avvisa ansökan då de formella förutsättningarna för att pröva ansökan inte varit uppfyllda. Överklagandet ska därför avslås.

Robert Dalman

Ulrika Hellgren

Beslut har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna Olof Edling, Staffan Ingmanson, Gunilla Lavås, Jessica Levin, Jonathan Sjölander och Helena Söderberg.

Föredragande: Ulrika Hellgren

Kopia till CSN och CSN:s rättsavdelning